

URZĄD STATYSTYCZNY W KRAKOWIE

Informacja sygnalna

Data opracowania - wrzesień 2004 r.

Kontakt: e-mail: sekretariatUSKRK@stat.gov.pl
tel. (0-12) 415-38-84

Internet: <http://www.stat.gov.pl/urzedz/krak>

Nr 20

BUDŻETY JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO W 2003 ROKU

Dane dotyczące budżetów jednostek samorządu terytorialnego opracowano na podstawie sprawozdań Ministerstwa Finansów.

Prezentowane dane obejmują dochody i wydatki budżetów gmin, miast na prawach powiatu, powiatów i budżetu województwa samorządowego.

Podstawę prawną gospodarki finansowej jednostek samorządowych stanowi Ustawa z dnia 26 listopada 1998 r. (Dz. U. Nr 150, poz.983) z późniejszymi zmianami.

Dochody i wydatki budżetów jednostek samorządowych grupuje się na podstawie klasyfikacji budżetowej, którą ustala Minister Finansów w drodze rozporządzenia.

Dochodami jednostek samorządowych są:

1. dochody własne

- dochody z tytułu udziałów we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych i prawnych,
- wpływy z podatków ustalanych i pobieranych na podstawie odrębnych ustaw, tj.: od nieruchomości, rolnego, leśnego, od środków transportowych, wpływy z karty podatkowej, podatku od spadków i darowizn,
- wpływy z opłat (skarbowej, eksploatacyjnej, targowej, podatku od czynności cywilnoprawnych),
- dochody z majątku gminy,
- pozostałe dochody, np. opłaty administracyjne, opłaty miejscowe, odsetki od środków gromadzonych na rachunkach bankowych, odsetki za nieterminowo wnoszone opłaty;

2. dotacje celowe

- z budżetu państwa na finansowanie zadań własnych, z zakresu administracji rządowej oraz realizowanych na podstawie porozumień z organami administracji rządowej,
- dotacje z funduszy celowych,
- pozostałe dotacje, tj. dotacje celowe otrzymane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego;

3. subwencje ogólne, w tym na zadania oświatowe;

4. środki na dofinansowanie własnych zadań ze źródeł pozabudżetowych.

Przy przeliczeniach na 1 mieszkańca przyjęto liczbę ludności według stanu w dniu 30.VI.

DOCHODY BUDŻETOWE

Dochody ogółem jednostek samorządu województwa małopolskiego w 2003 r. zamknęły się kwotą 6442 mln zł i w porównaniu do roku 2002 wzrosły o 2,4%.

Na budżety gmin przypadało 3175 mln zł (49,3%), budżety miast na prawach powiatu 2016 mln zł (31,3%), budżety powiatów 880 mln zł (13,7%) oraz budżet województwa 371 mln zł (5,7%).

W odniesieniu do 2002 r. najwyższy wzrost dochodów (o 14,4%) wystąpił w budżecie województwa samorządowego. Dochody budżetów gmin i miast na prawach powiatu wzrosły w podobnym tempie (o 3,5%), natomiast w budżetach powiatów odnotowano spadek dochodów o 7,9%.

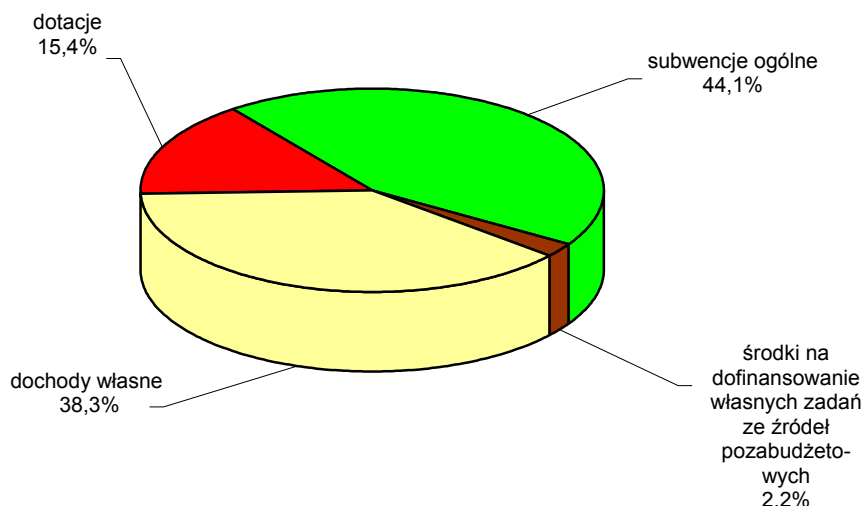
Z dochodów ogółem budżetu województwa w 2003 r. przypadało **na 1 mieszkańca** 114 zł (o 14 zł więcej niż w roku poprzednim), z dochodów powiatów – 385 zł (o 36 zł mniej niż w 2002 r.), a z budżetów miast na prawach powiatu – 2088 zł (o 66 zł więcej niż w 2002 r.).

Z dochodów ogółem gmin na 1 mieszkańca przypadało 1388 zł (o 37 zł więcej niż w 2002 r.), przy czym w gminach miejskich – 1553 zł (o 15 zł więcej niż w 2002 r.), w gminach miejsko-wiejskich – 1335 zł (o 10 zł więcej niż w roku poprzednim) i w gminach wiejskich – 1398 zł (o 64 zł więcej niż w 2002 r.).

Wśród gmin miejskich najwyższe dochody ogółem przypadające na 1 mieszkańca wystąpiły w miastach: Zakopane - 1917 zł, Jordanów - 1820 zł i Limanowa - 1772 zł (w 2002 r. były to miasta: Zakopane, Oświęcim i Jordanów). Spośród gmin miejsko-wiejskich dochody ogółem przypadające na 1 mieszkańca wyższe niż przeciętne w tej grupie uzyskało 14 gmin, najwyższe w gminach: Muszyna - 2066 zł, Niepołomice - 1940 zł i Krynica Zdrój – 1694 zł, a najniższe w gminach Krzeszowice – 1170 zł i Miechów – 1172 zł.

W grupie 127 gmin wiejskich dochody wyższe niż przeciętne przypadające na 1 mieszkańca wystąpiły w 57 gminach, przy czym w 30 gminach były wyższe niż 1500 zł. Najwyższe dochody odnotowano w gminach: Uście Gorlickie – 2074 zł, Osiek – 1937 zł i Żegocina – 1884 zł, a najniższe w gminie Słaboszów – 1087 zł.

DOCHODY JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO MAŁOPOLSKI WEDŁUG RODZAJÓW w 2003 R.

Analiza dochodów budżetów samorządowych według rodzajów wykazuje, że w 2003 r. 38,3% dochodów ogółem stanowiły dochody własne, 15,4% - dotacje (z budżetu państwa, z funduszy celowych i otrzymane na podstawie porozumień samorządowych), 44,1% - subwencja ogólna oraz 2,2% środki pozyskane z innych źródeł.

Strukturę dochodów według rodzajów budżetów samorządowych przedstawia tabela nr 1.

Dochody własne jednostek samorządowych Małopolski w 2003 r. wyniosły 2466 mln zł i pochodziły głównie z wpłat podatku dochodowego od osób fizycznych i prawnych – 30,3%, wpłat podatku od nieruchomości – 29,7% oraz z dochodów z majątku – 10,7%.

Na 1 mieszkańca przypadało przeciętnie w budżecie województwa samorządowego 22 zł dochodów własnych, w powiatach – 44 zł, a w miastach na prawach powiatu – 1115 zł.

W budżetach gmin z dochodów własnych na 1 mieszkańca przypadało 535 zł, przy czym w gminach miejskich - 957 zł, miejsko-wiejskich – 639 zł i w gminach wiejskich 375 zł.

Dochody własne przekraczające 1000 zł na 1 mieszkańca uzyskało 9 jednostek: m. Kraków, Zakopane, Bukowno, m. Oświęcim, Trzebinia, Krynica-Zdrój, Niepołomice, Zielonki, Bolesław (powiat olkuski), a w 5 gminach nie przekroczyły 200 zł (Łukowica, Słopnice, Korzenna, Gromnik i Szerzyny).

Nadal utrzymuje się silne zróżnicowanie udziału dochodów własnych gmin w ich dochodach ogółem. W gminach miejskich Zakopane, Bukowno i Oświęcim udział ten wynosił blisko 70%, a w 11 gminach wiejskich nie przekroczył 15%.

W ramach **subwencji ogólnej** do budżetów jednostek samorządu terytorialnego Małopolski wpłynęło 2843 mln zł, z czego 55,0% otrzymały gminy, 23,3% miasta na prawach powiatu, 17,8% powiaty i 3,9% województwo.

Najwyższe subwencje przekazano do gmin: Andrychów – 24 mln zł, Wieliczka i Chełmiec – po 22 mln zł, Myślenice i Grybów – po 21 mln zł. Najmniej środków z tego tytułu wpłynęło do kasy gminy Raclawice – 2 mln zł.

Jednym ze źródeł dochodów są również **dotacje** otrzymane z budżetu państwa, z funduszy celowych i z pozostałych źródeł. W 2003 r. do jednostek samorządowych przekazano ogółem 989 mln zł, z czego 918 mln zł pochodziło z dotacji celowych z budżetu państwa. Powiaty i miasta na prawach powiatu otrzymały prawie 55% dotacji celowych z budżetu państwa, gminy 27% i województwo 18%.

WYDATKI BUDŻETOWE

Wydatki ogółem jednostek samorządu terytorialnego za 2003 r. wyniosły 6601 mln zł i pozostały prawie na tym samym poziomie co w roku 2002 (wzrosły zaledwie o 7 mln zł). Z ogólnej kwoty wydatki gmin stanowiły 49,7%, miast na prawach powiatu 30,9%, powiatów 13,6% i województwa 5,8%.

W 2003 r. w porównaniu do roku 2002 więcej środków **w przeliczeniu na 1 mieszkańca** wydatkowano z budżetu województwa – 118 zł (o 5 zł więcej) i z budżetu gmin – 1435 zł (o 57 zł). Niższe wydatki odnotowano w powiatach – 393 zł (o 41 zł mniej) i w miastach na prawach powiatu – 2119 zł (o 77 zł mniej).

Największe dysproporcje w wydatkach przypadających na 1 mieszkańca wystąpiły w budżetach gmin powiatu olkuskiego: najwyższe w Małopolsce w gminie Bolesław – 2618 zł., a najniższe w gminie Trzyciąż – 1020 zł. Zaznaczyć należy, że wydatki wyższe niż przeciętne w tej grupie jednostek wystąpiły w 80 gminach.

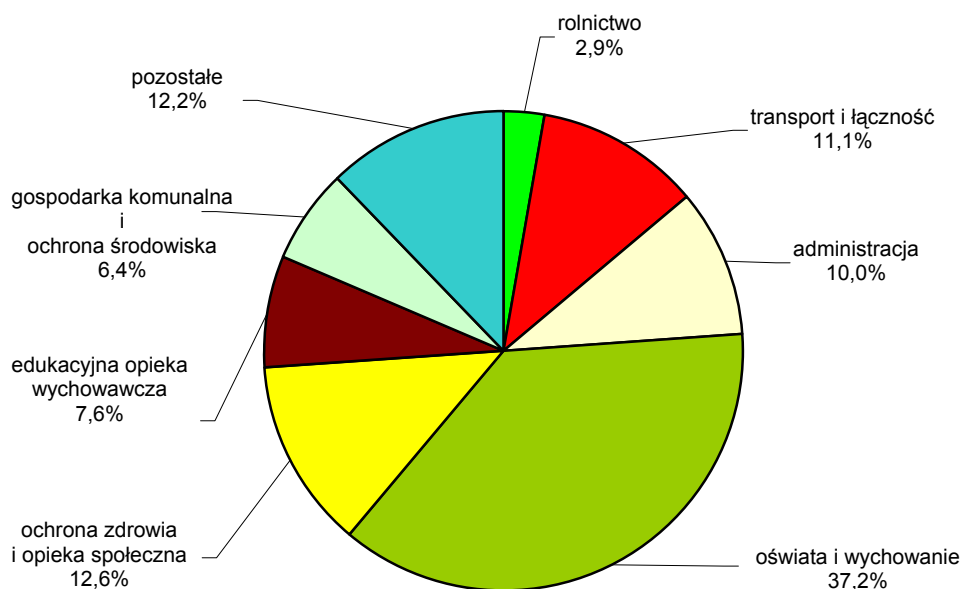
Z analizy wydatków w układzie rodzajowym wynika, że 36,5% środków przeznaczono na wynagrodzenia, 19,1% na zakup materiałów i usług i 17,5% na wydatki majątkowe.

W 2003 r. na wydatki majątkowe przekazano 1156 mln zł, z czego na inwestycje przypadało 96,4%, a udziały w spółkach 3,6%.

W porównaniu do roku 2002 udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem pozostał na zbliżonym poziomie: w 2002 r. – 17,1%, w 2003 r. – 16,9%. Na inwestycje w 2003 r. przekazano ogółem 1114 mln zł, z tego z budżetów gmin 605 mln zł, co oznaczało zainwestowanie 265 zł w przeliczeniu na 1 mieszkańca (o 10 zł więcej niż w 2002 r.). Z budżetów miast na prawach powiatu na inwestycje przekazano w przeliczeniu na 1 mieszkańca 273 zł (o 56 zł mniej niż w 2002 r.), z budżetów powiatów 44 zł (tak samo jak w roku poprzednim) i z budżetu województwa 45 zł (o 5 zł więcej).

Największe inwestycje prowadziły gminy: Bolesław (powiat olkuski) wydatkując 1125 zł na 1 mieszkańca, Rzeszawa – 1083 zł, Osiek – 972 zł, Muszyna – 917 zł i Zielonki – 910 zł. Równocześnie w 21 gminach na inwestycje przekazano mniej niż 100 zł w przeliczeniu na 1 mieszkańca, przy czym najmniej w gminie Wietrzychowice – 7 zł.

WYDATKI JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO MAŁOPOLSKI WEDŁUG DZIAŁÓW W 2003 R.

Główne kierunki wydatków jednostek samorządowych według klasyfikacji budżetowej Ministra Finansów już od kilku lat nie ulegają zmianie.

W 2003 r. najwięcej środków przekazano na finansowanie oświaty i wychowania – 2453 mln zł, ochrony zdrowia i opieki społecznej – 829 mln zł, transportu i łączności – 730 mln zł, administracji publicznej – 663 mln zł oraz gospodarki komunalnej i ochrony środowiska – 426 mln zł.

Wydatki na **oświatę i wychowanie** stanowiły największą pozycję w budżetach gmin, powiatów i miast na prawach powiatu, czyli odpowiednio 43,2%, 38,9% i 31,8% ogółu ich wydatków. W porównaniu do 2002 r. wzrosły o 136 mln zł, czyli o 5,9%. Ponad połowa wszystkich środków na ten cel była wydatkowana z budżetów gmin – 1419 mln zł. Zostały przeznaczone głównie na utrzymanie szkół podstawowych, gimnazjów i przedszkoli. Tylko w 10 gminach województwa subwencja oświatowa w pełni pokryła wydatki w tym dziale, natomiast w pozostałych jednostkach było to w granicach 99,9 – 59,1%. Zaznaczyć należy, że gminy realizowały również zadania z zakresu edukacyjnej opieki wychowawczej, na którą przekazano 6,2% ogólnych wydatków gmin.

W 2003 r. na **ochronę zdrowia i opiekę społeczną** jednostki samorządowe przekazały 829 mln zł, czyli o 16 mln zł mniej niż w 2002 r. Z budżetu województwa finansowano głównie utrzymanie szpitali ogólnych i leczenia ambulatoryjnego. Pozostałe jednostki finansowały przede wszystkim przeciwdziałanie alkoholizmowi, domy pomocy społecznej, zasiłki i dodatki mieszkaniowe dla rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej.

Na **gospodarkę komunalną i ochronę środowiska** w 2003 r. gminy przekazały 272 mln zł (o 6 mln zł więcej niż w roku poprzednim), a miasta na prawach powiatu 145 mln zł (o 4 mln zł więcej). W gminach główną pozycję stanowiły wydatki na gospodarkę ściekową i ochronę wód, a w miastach na prawach powiatu na oświetlenie ulic i placów.

WYNIK FINANSOWY

Wynik finansowy za 2003 r. wykazuje deficyt budżetowy w wysokości 159 mln zł. Deficyt wykazało 135 jednostek samorządowych: 120 gmin, m. Kraków i m. Nowy Sącz, 12 powiatów i budżet województwa. W porównaniu do roku 2002 deficyt zmniejszył się o 141 mln zł, a poprawa dotyczyła wyłącznie budżetów miast na prawach powiatu. W pozostałych jednostkach, a zwłaszcza w gminach ujemny wynik finansowy wzrósł o 45 mln zł i odnotowano go w 15 gminach więcej niż przed rokiem.

TABL. 1. DOCHODY I WYDATKI JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO MAŁOPOLSKI WEDŁUG RODZAJÓW W 2003 R.

WYSZCZEGÓLNIENIE a - mln zł b - %	Ogółem	Z tego				
		gminy	miasta na prawach powiatu	powiaty	województwo	
DOCHODY						
OGÓŁEM	a	6441,6	3175,0	2016,0	880,0	370,7
	b	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Dochody własne	a	2465,5	1223,0	1071,7	100,2	70,6
	b	38,3	38,5	53,2	11,4	19,0
w tym						
udział w podatkach sta- nowiących dochód bud- żetu państwa - w podat- ku dochodowym	a	746,0	356,6	338,0	12,4	39,0
	b	11,6	11,2	16,8	1,4	10,5
Dotacje celowe z budżetu pań- stwa	a	918,5	253,0	248,0	255,6	161,9
	b	14,3	8,0	12,3	29,0	43,7
Dotacje z funduszy celowych ..	a	33,2	19,4	2,5	1,3	10,0
	b	0,5	0,6	0,1	0,1	2,7
Pozostałe dotacje	a	37,2	19,3	2,9	4,9	10,1
	b	0,6	0,6	0,1	0,6	2,7
Subwencje ogólne	a	2842,6	1562,5	661,9	506,7	111,5
	b	44,1	49,2	32,8	57,6	30,1
w tym						
na zadania oświatowe	a	2192,8	1174,9	582,5	401,3	34,1
	b	34,0	37,0	28,9	45,6	9,2
Środki na dofinansowanie wła- snych zadań ze źródeł poza- budżetowych	a	144,6	97,9	28,9	11,2	6,6
	b	2,2	3,1	1,4	1,3	1,8
WYDATKI						
OGÓŁEM	a	6601,1	3281,4	2037,1	899,8	382,8
	b	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
w tym:						
Dotacje	a	562,5	169,0	242,4	52,1	99,0
	b	8,5	5,1	11,9	5,8	25,9
Świadczenia na rzecz osób fizycznych	a	430,7	264,7	119,3	45,1	1,6
	b	6,5	8,1	5,9	5,0	6,8
Wynagrodzenia	a	2411,5	1235,5	710,2	417,0	48,8
	b	36,5	37,7	34,9	46,3	12,7

TABL. 1. DOCHODY I WYDATKI JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO MAŁOPOLSKI WEDŁUG RODZAJÓW W 2003 R. (dok.)

WYSZCZEGÓLNIENIE a - mln zł b - %	Ogółem	Z tego			
		gminy	miasta na prawach powiatu	powiaty	województwo
WYDATKI (dok.)					
Składki na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy					
a	470,9	252,8	133,0	75,7	9,5
b	7,1	7,7	6,5	8,4	2,5
Zakup materiałów i usług					
a	1259,7	615,5	427,5	165,5	51,2
b	19,1	18,8	21,0	18,4	13,4
Wydatki majątkowe					
a	1155,6	609,2	299,0	100,1	147,3
b	17,5	18,6	14,7	11,1	38,5
w tym					
wydatki inwestycyjne					
a	1114,5	605,1	262,4	100,1	147,0
b	16,9	18,4	12,9	11,1	38,4

TABL. 2. WYDATKI JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO MAŁOPOLSKI WEDŁUG DZIAŁÓW W 2003 R.

WYSZCZEGÓLNIENIE a - mln zł b - %	Ogółem	Z tego			
		gminy	miasta na prawach powiatu	powiaty	województwo
OGÓŁEM	6601,1	3281,4	2037,1	899,8	382,8
b	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
w tym:					
Rolnictwo					
a	189,6	124,2	0,7	2,0	62,7
b	2,9	3,8	0,0	0,2	16,4
Transport i łączność					
a	730,0	255,0	243,3	92,4	139,3
b	11,1	7,8	11,9	10,3	36,4
Administracja publiczna					
a	663,3	384,0	145,9	108,8	24,6
b	10,0	11,7	7,2	12,1	6,4
Oświata i wychowanie					
a	2453,1	1419,2	647,6	350,2	36,1
b	37,2	43,2	31,8	38,9	9,4
Ochrona zdrowia					
a	135,9	31,3	30,6	48,0	26,0
b	2,1	1,0	1,5	5,3	6,8
Opieka społeczna					
a	693,0	265,8	263,1	157,7	6,4
b	10,5	8,1	12,9	17,5	1,7
Edukacyjna opieka wychowawcza					
a	499,7	203,8	222,4	70,2	3,3
b	7,6	6,2	10,9	7,8	0,9
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska					
a	425,5	271,6	144,7	0,0	9,2
b	6,4	8,3	7,1	0,0	2,4
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego					
a	226,7	98,0	66,6	4,5	57,6
b	3,4	3,0	3,3	0,5	15,0
Kultura fizyczna i sport					
a	57,9	42,3	11,4	2,9	1,3
b	0,9	1,3	0,6	0,3	0,3

TABL. 3. DOCHODY I WYDATKI BUDŻETÓW GMIN NA 1 MIESZKAŃCA WEDŁUG POWIATÓW W LATACH 2002 - 2003

WYSZCZEGÓLNIENIE	Dochody		Wydatki	
	2002	2003	2002	2003
	na 1 mieszkańca w złotych			
OGÓŁEM	1351	1388	1378	1435
Podregion krakowsko - -tarnowski				
Powiaty:				
bocheński	1379	1451	1399	1618
brzeski	1312	1372	1385	1417
chrzanowski	1311	1372	1310	1401
dąbrowski	1259	1360	1286	1436
krakowski	1282	1346	1282	1444
miechowski	1169	1243	1226	1251
olkuski	1295	1331	1342	1425
oświęcimski	1460	1440	1482	1533
proszowicki	1277	1327	1282	1355
tarnowski	1298	1305	1332	1317
wielicki	1368	1432	1435	1451
Podregion nowosądecki				
Powiaty:				
gorlicki	1401	1446	1456	1458
limanowski	1377	1531	1434	1538
myślenicki	1375	1381	1378	1392
nowosądecki	1552	1522	1573	1620
nowotarski	1304	1330	1328	1341
suski	1350	1375	1350	1406
tatrzański	1527	1554	1535	1494
wadowicki	1250	1271	1281	1274